EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 19.6.2024
COM(2024) 627 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Sveriges ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 627 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Sveriges ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97[1], särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser[2], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241[3], genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten för återhämtning och resiliens ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av EU. I enlighet med europeiska planeringsterminens prioriteringar bidrar den till den ekonomiska och sociala återhämtningen och till genomförandet av hållbara reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom EU och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

---

[1] EUT L 2024/1263, 30.4.2024 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] EUT L 306, 23.11.2011, s. 25. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj

[3] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(2) REPowerEU-förordningen[4] antogs den 27 februari 2023 och målet är att fasa ut EU:s beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta bidrar till energitrygghet och diversifiering av EU:s energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Sverige lade till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella återhämtnings- och resiliensplan för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

(3) Den 16 mars 2023 offentliggjorde kommissionen meddelandet *EU:s konkurrenskraft på lång sikt – efter 2030*[5] för att ge underlag för politiska beslut och skapa ramvillkor för ökad tillväxt. I meddelandet fastställs nio ömsesidigt förstärkande faktorer som bidrar till ökad konkurrenskraft. Bland dessa faktorer är tillgång till privat kapital, forskning och innovation, utbildning och kompetens samt den inre marknaden de främsta politiska prioriteringarna för reformer och investeringar, för att ta itu med aktuella produktivitetsutmaningar och bygga upp långsiktig konkurrenskraft i EU och dess medlemsstater. Den 14 februari 2024 följdes detta meddelande av kommissionens årsrapport om den inre marknaden och konkurrenskraften[6]. I rapporten beskrivs de starka sidorna av och utmaningarna för EU:s inre marknad, och den årliga utvecklingen mäts enligt de nio fastställda faktorerna för konkurrenskraft.

(4) Den 21 november 2023 antog kommissionen 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt[7], vilket utgjorde starten för 2024 års omgång av den europeiska planeringstermin. Den 22 mars 2024 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i översikten kring de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 21 november 2023 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även 2024 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Sverige är en av de medlemsstater som kan påverkas eller riskerar att påverkas av obalanser och som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, som rådet antog den 12 april 2024, liksom förslaget till 2024 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som rådet antog den 11 mars 2024.

(5) Den 30 april 2024 trädde EU:s nya ram för ekonomisk styrning i kraft. Ramen omfattar Europaparlamentets och rådets nya förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97. Dessutom omfattar ramen den ändrade förordning (EG) nr 1467/97 om genomförandet av förfarandet vid alltför stora underskott och det ändrade direktiv 2011/85/EU om medlemsstaternas budgetramverk[8]. Den nya ramens mål handlar om en hållbar

---

4 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

5 COM(2023) 168 final.

6 COM(2024) 77 final.

7 COM(2023) 901 final.

8 Rådets förordning (EU) 2024/1264 av den 29 april 2024 om ändring av förordning (EG) nr 1467/97 om påskyndande och klargörande av genomförandet av förfarandet vid alltför stora underskott (EUT L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) och rådets direktiv (EU)

offentlig skuldsättning och en hållbar tillväxt för alla genom en gradvis konsolidering av de offentliga finanserna samt reformer och investeringar. Ramen främjar nationellt egenansvar och har ett större fokus på ett medelfristigt perspektiv, i kombination med en mer effektiv och enhetlig övervakning. Varje medlemsstat bör lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan till rådet och kommissionen. De nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna innehåller en medlemsstats åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och omfattar en planeringshorisont på fyra eller fem år, beroende på valperiodens längd i medlemsstaten. Nettoutgiftsbanan[9] i de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna bör uppfylla kraven i förordning (EU) 2024/1263, däribland kraven på att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 % av BNP och att den minskar och håller det offentliga underskottet under 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordning (EU) 2024/1263 får anpassningsperioden förlängas med högst tre år. För att stödja utarbetandet av dessa planer avser kommissionen att den 21 juni 2024 tillhandahålla medlemsstaterna vägledning om planernas innehåll och de efterföljande årliga lägesrapporter som de kommer att behöva lämna in och kommer, i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) 2024/1263, även att tillhandahålla teknisk vägledning om de finanspolitiska anpassningar (referensbanor och teknisk information, i tillämpliga fall). Medlemsstaterna bör lämna in sina medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer senast den 20 september 2024, såvida inte medlemsstaten och kommissionen enas om att förlänga tidsfristen med en rimlig tidsperiod. Medlemsstaterna bör säkerställa att nationella parlament involveras och att man samråder med oberoende finanspolitiska institutioner, arbetsmarknadens parter och andra nationella intressenter, enligt vad som är lämpligt.

(6) Europeiska planeringsterminen 2024 fortsätter att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020, 2022 och 2023 är dessutom lika relevanta för de återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

(7) Den 28 maj 2021 lämnade Sverige in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och

---

2024/1265 av den 29 april 2024 om ändring av direktiv 2011/85/EU om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

9 Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2 i rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 (EU L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Nettoutgifter är offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 4 maj 2022 antog rådet sitt beslut om godkännande av bedömningen av Sveriges återhämtnings- och resiliensplan[10], som ändrades den 9 november 2023 enligt artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd samt för att inkludera REPowerEU-kapitlet[11]. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen fattar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Sverige på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.

(8) Den 26 april 2024 lämnade Sverige in sitt nationella reformprogram för 2024 och sitt konvergensprogram för 2024, i enlighet med artikel 8.1 i förordning (EG) nr 1466/97. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 återspeglar 2024 års nationella reformprogram också Sveriges halvårsvisa rapporter om framstegen avseende målen i återhämtnings- och resiliensplanen.

(9) Den 19 juni 2024 offentliggjorde kommissionen 2024 års landsrapport för Sverige[12]. Rapporten innehöll en bedömning av hur väl Sverige hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2023, och en utvärdering av landets genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten behandlades också Sveriges framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå EU:s överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.

(10) Kommissionen har genomfört en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 för Sverige. De viktigaste resultaten av kommissionens bedömning av makroekonomiska sårbarheter för Sverige enligt den förordningen offentliggjordes i mars 2024[13]. Den 19 juni 2024 drog kommissionen slutsatsen att Sverige har makroekonomiska obalanser. Sårbarheter förekommer särskilt i samband med fastighetsmarknaden och den höga privata skuldsättningen. Dessa sårbarheter är fortsatt relevanta, trots viss korrigering, och endast begränsade politiska åtgärder för att hantera detta har vidtagits. Efter betydande prisökningar i många år har fastighetspriserna nu fallit sedan slutet av 2022. Den privata skuldsättningen har minskat i förhållande till BNP, på grund av ökningen av BNP i löpande priser till följd av den höga inflationen, men skuldsättningen ökade i nominella termer. Den snabba räntehöjningen har haft en negativ effekt på hushållens avbetalningar och kommersiella fastighetsföretag, lett till minskad efterfrågan samt påverkat fastighetspriserna. Rörliga räntor och bolån med mycket långa löptider har inneburit press på hushållens ekonomier, minskat återbetalningsförmågan samt lett till minskad konsumtion och bidragit till konjunkturnedgången 2023. Samtidigt har

[10] Rådets genomförandebeslut av den 4 maj 2022 om godkännande av bedömningen av Sveriges återhämtnings- och resiliensplan (ST 7772/2022; ST7772/2022 ADD1).

[11] Rådets genomförandebeslut av den 9 november 2023 om ändring av genomförandebeslut av den 4 maj 2022 om godkännande av bedömningen av Sveriges återhämtnings- och resiliensplan (ST 14474 2023).

[12] SWD(2024) 627 final.

[13] SWD(2024) 85 final.

nybyggnationen minskat kraftigt. Trots nedgångar på senare tid är huspriserna fortfarande i hög grad övervärderade, och inte heller priserna på kommersiella fastigheter verkar ha justerats helt och hållet. Om räntorna ligger kvar på en hög nivå och värderingarna fortsätter att gå ned finns det risker för räntebetalningar och amorteringar. Finanssektorn exponeras i betydande utsträckning för fastighetssektorn men de starka indikatorerna bör fungera som ett skydd mot att problemen i fastighetssektorn ska spridas till den övriga ekonomin. De politiska framstegen har varit begränsade, och i avsaknad av kraftfullare åtgärder kommer de konstaterade sårbarheterna att kvarstå och kan leda till en ny uppgång i fråga om lånefinansierade bostadsförvärv och övervärderade bostadspriser. Åtgärder som ökar bostadsutbudet kan avsevärt bidra till att förebygga dessa problem. Dessutom fortsätter beskattningen att främja lånefinansierade bostadsförvärv genom betydande skatteavdrag för bolåneräntor och gynna bostadsägande. Det har inte skett några reformer av hyresmarknaden.

(11) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat[14] minskade Sveriges saldo i de offentliga finanserna från ett överskott på 1,2 % av BNP 2022 till ett underskott på 0,6 % 2023, samtidigt som den offentliga bruttoskulden minskade från 33,2 % av BNP i slutet av 2022 till 31,2 % i slutet av 2023.

(12) Den 12 juli 2022 rekommenderade rådet[15] Sverige att under 2023 säkerställa att ökningen av de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en neutral inriktning på politiken[16], med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Sverige bör vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Sverige rekommenderades även att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel. I enlighet med kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen[17] under 2023 i stort sett neutral, på 0 % av BNP. Ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan) under 2023 gav ett i stort sett neutralt bidrag på 0,1 % av BNP till den finanspolitiska inriktningen och var i linje med rådets rekommendation. Det i stort sett neutrala bidraget från nationellt finansierade primära löpande utgifter berodde på minskningen av de krisstödsåtgärder (riktade och oriktade) för hushåll och företag som svar på de höjda energipriserna (med 0,3 procentenheter av BNP), som delvis motverkades av en rad mindre åtgärder,

---

14 Eurostats euroindikatorer, 22.4.2024.

15 Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Sveriges nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Sveriges konvergensprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 1).

16 Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Sveriges potentiella produktionstillväxt på medellång sikt för 2023 uppgå till 7,7 % i nominella termer, baserat på den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt (10-årigt genomsnitt) och BNP-deflatorn för 2023.

17 Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som är nationellt finansierade och sådana som finansieras genom EU-budgeten. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan (utan att beakta tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärder) och inbegripet utgifter som finansieras med icke-återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel. Ett negativt (positivt) tecken på indikatorn motsvarar en expansiv (kontraktiv) finanspolitik.

bland annat en sänkning av energiskatten på bränsle. Nationellt finansierade investeringar uppgick till 4,9 % av BNP 2023, vilket var en ökning med 0,2 procentenheter från 2022. Sverige finansierade offentliga investeringar för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, t.ex. investeringar i programmen Industriklivet och Klimatsprånget, som bidrog med finansiering till klimatprojekt och utsläppssnål teknik samt investeringar i utbyggnad av bredband. Sverige har ännu inte lämnat in någon ansökan om utbetalning inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens.

(13) De viktigaste prognoserna för konvergensprogrammet för 2024 kan sammanfattas enligt nedan: Enligt det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna ökar BNP-tillväxten med 0,7 % 2024 och 2,5 % 2025, medan prognoserna för KPIF (konsumentprisindex med fast ränta) ligger på 2,1 % 2024 och 1,7 % 2025. Det offentliga underskottet förväntas öka till 1,2 % av BNP 2024 och sedan minska till 0,3 % 2025, medan skuldkvoten i förhållande till BNP förväntas öka till 32,0 % till slutet av 2024 och därefter minska till 31,4 % till slutet av 2025. Efter 2025 förväntas saldot i de offentliga finanserna uppgå till ett överskott på 0,7 % av BNP 2026 och 1,7 % 2027. Det offentliga underskottet förväntas därför ligga kvar på en nivå under referensvärdet på 3 % av BNP för budgetunderskott under programperioden. Efter 2025 förväntas skuldkvoten i förhållande till BNP minska till 30,0 % 2026 och till 28,0 % 2027.

(14) Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer BNP i fasta priser att öka med 0,2 % 2024 och med 2,1 % 2025 samt HIKP-inflation att uppgå till 2,0 % 2024 och 1,8 % 2025.

(15) I vårprognosen 2024 förväntar sig kommissionen ett offentligt underskott på 1,4 % av BNP 2024, vilket bland annat återspeglar en svagare ökning av skatteintäkter och ökade kostnader särskilt för indexkopplade pensioner i de regionala och kommunala delsektorerna, medan skuldkvoten i förhållande till BNP förväntas öka till 32 % till slutet av 2024. Enligt kommissionens beräkningar förväntas en expansiv finanspolitisk inriktning (0,6 % av BNP) under 2024.

(16) Utgifter uppgående till 0,1 % av BNP förväntas bli finansierade av icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) under 2024, jämfört med 0,1 % av BNP 2023, enligt kommissionens vårprognos 2024. Utgifter som finansieras genom bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens kommer att möjliggöra kvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan att ha någon direkt inverkan på Sveriges offentliga saldo och skuldsättning.

(17) Den 14 juli 2023 rekommenderade rådet[18] Sverige att bibehålla en sund offentligfinansiell ställning under 2024. När medlemsstaterna genomför sina budgetar för 2023 och utarbetar sina budgetar för 2024 uppmanades de att ta hänsyn till att kommissionen skulle föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott på grundval av utfallet för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Sveriges strukturella saldo uppgå till 0,0 % av BNP 2024, från 0,1 % 2023, och därmed ligga över landets medelfristiga budgetmål om ett strukturellt saldo på –1 % av BNP. Detta överensstämmer med rådets rekommendation.

[18] Rådets rekommendation av den 20 juli 2023 om Sveriges nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Sveriges konvergensprogram 2023 (EUT C 312, 1.9.2023, s. 252).

(18) Rådet rekommenderade vidare Sverige att vidta åtgärder för att avveckla krisstödåtgärderna på energiområdet så snart som möjligt under 2023 och 2024. Rådet angav dessutom att om nya energiprishöjningar skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder bör Sverige säkerställa att de är inriktade på att skydda sårbara hushåll och företag, att de ryms inom budgeten och att de inte påverkar incitamenten till energibesparingar. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas budgetkostnaden[19] netto för krisstödsåtgärder på energiområdet uppgå till mindre än 0,1 % av BNP 2023, till mindre än 0,1 % 2024 och till 0 % 2025. Krisstödsåtgärderna på energiområdet förväntas vara avvecklade så snart som möjligt 2023 och 2024. Detta överensstämmer med rådets rekommendation.

(19) Rådet rekommenderade vidare Sverige att upprätthålla nivån på nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel för att i synnerhet främja den gröna och den digitala omställningen. Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer nationellt finansierade offentliga investeringar att öka till 5,1 % av BNP under 2024 (från 4,9 % av BNP 2023). Detta överensstämmer med rådets rekommendation. Offentliga utgifter som finansieras med inkomster i form av EU-medel – däribland bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens – förväntas under 2024 vara oförändrade på 0,2 % av BNP.

(20) Baserat på de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen och vid oförändrad politik förutses i kommissionens vårprognos 2024 ett offentligt underskott på 0,9 % av BNP och en skuldkvot i förhållande till BNP på 31,3 % för 2025, till följd av den förväntade ekonomiska återhämtningen.

(21) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till samma förordning ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. De förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att snabbt gå vidare med ett effektivt genomförande av planen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Sveriges konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. Om Sverige ska kunna visa resultat avseende åtagandena i planen senast till augusti 2026 är det viktigt att Sverige avsevärt påskyndar genomförandet av reformer och investeringar. Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt sätt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett egenansvar för ett framgångsrikt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen.

(22) Som del av halvtidsöversynen av sammanhållningspolitiken, i enlighet med artikel 18 i förordning (EU) 2021/1060, är Sverige skyldigt att se över varje program senast mars 2025, med beaktande av bland annat de utmaningar som konstaterades i de landsspecifika rekommendationerna 2024 liksom landets nationella energi- och klimatplan. Denna översyn utgör grunden för den slutgiltiga tilldelningen av EU-medlen i varje program. Sverige har gjort framsteg med genomförandet av sammanhållningspolitiken och den europeiska pelaren för sociala rättigheter, men det finns fortfarande utmaningar och skillnaderna mellan huvudstadsregionen och resten

[19] Siffran anger den årliga budgetkostnaden för dessa åtgärder, inklusive inkomster och utgifter och, i tillämpliga fall, exklusive intäkter från skatter på energileverantörers oförutsedda vinster.

av landet består. Det är viktigt att påskynda genomförandet av sammanhållningspolitiken, och de prioriteringar man enats om i programmen är fortsatt relevanta. Det är oerhört viktigt att fortsätta med stöd till innovation som bidrar till ytterligare miljöanpassning, med ambitionen att uppnå en klimatneutral ekonomi, samtidigt som man tar itu med socioekonomiska regionala skillnader och skillnader mellan städer och områden utanför städerna. Dessutom är det fortsatt viktigt att främja kompetensutveckling och omskolning, med särskilt fokus på utsatta grupper, särskilt de med migrantbakgrund. Sverige kan även använda den europeiska plattformen för strategisk teknik för att främja investeringar i teknik till stöd för den gröna omställningen. Utveckling och tillverkning av ren och resurseffektiv teknik, t.ex. att förstärka värdekedjor och hantera brist på arbetskraft och kompetens, är viktigt för hållbarhet och konkurrenskraft på lång sikt i Sveriges regioner och för de små och medelstora företagen i dessa regioner.

(23) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som hanteras med hjälp av återhämtnings- och resiliensplanen och andra EU-medel står Sverige inför flera andra utmaningar i samband med i) försämrade utbildningsresultat för elever, särskilt för elever från mindre gynnade socioekonomiska grupper och elever med migrantbakgrund, ii) kompetensbrist, vilket är särskilt påtagligt för människor från mindre gynnade socioekonomiska grupper och med migrantbakgrund, och iii) minskning av växthusgasutsläppen.

(24) Enligt resultaten från Pisaundersökningen 2022 har svenska elevers grundläggande färdigheter försämrats sedan 2018. Den största försämringen har skett inom matematik, där andelen som underpresterar ligger avsevärt över EU:s mål. Andelen som underpresterar har ökat ännu mer för elever från mindre gynnade socioekonomiska grupper, och klyftan mellan elever födda i Sverige och elever med migrantbakgrund är mycket stor. Dessutom riskerar den bestående bristen på kvalificerade lärare att ha en negativ inverkan på utbildningssystemets kvalitet och elevernas prestationer.

(25) År 2022 hade 15 % av alla elever som gick ut grundskolan betyg som var antingen för låga eller ofullständiga för att de skulle kunna gå vidare till gymnasiet. Detta påverkar särskilt elever från mindre gynnade socioekonomiska grupper och med migrantbakgrund eftersom många av dem inte uppfyller kraven för att komma in på gymnasiet. Den här gruppen är också underrepresenterad i privatskolor där eleverna i genomsnitt har bättre chanser att kvalificera sig för högre studier. De flesta jobb i Sverige kräver minst gymnasieutbildning, och klyftan i utbildningsresultat ökar också risken för arbetslöshet, med negativa konsekvenser för integrationen.

(26) Klyftorna är stora mellan olika grupper i fråga om kompetensnivåer och utbildningsresultat. Dessa klyftor är störst för unga födda utanför EU. Det är mindre sannolikt att de har slutfört gymnasiet och mindre sannolikt att de har jobb eller utbildning jämfört med dem som är födda i Sverige. Det minskar deras chanser att få jobb och utgör en risk för Sveriges förmåga att ytterligare förbättra landets hållbara konkurrenskraft. Dessutom påverkar kompetensklyftorna bristen på arbetskraft ytterligare, vilket är särskilt tydligt i industri- och tjänstesektorerna, och klyftorna utgör en betydande utmaning för utvecklingen och den gröna omställningen av landets nordligaste regioner.

(27) Med den nuvarande politiken är det inte troligt att Sverige kommer att uppnå målen för 2030 inom ramen för EU:s utsläpp av växthusgaser. Det saknas fortfarande heltäckande scenarier för utsläpp av växthusgaser som återspeglar politiska

förändringar under 2023 och 2024, eftersom regeringens nuvarande tillgängliga klimathandlingsplan är inriktad på en längre tidshorisont, till 2045, utan kvantitativa scenarier för utsläppsbanor för perioden fram till 2030. Flera studier av officiella och oberoende organ verkar dock bekräfta att om Sverige fortsätter med den nuvarande politiken kommer det att ha negativa effekter för uppnåendet av EU:s mål för växthusgasutsläpp till 2030. Minskade växthusgasutsläpp från vägtransporter är avgörande om Sverige ska kunna uppnå målen till 2030 enligt EU:s politik för att minska växthusgasutsläppen. Vägtransporter står för tre fjärdedelar av energiefterfrågan på olje- och petroleumprodukter, som är den huvudsakliga källan för växthusgasutsläpp från fossila bränslen i Sverige.

(28) Även om Sverige har EU:s största andel av förnybara energikällor i den totala energianvändningen, har landet fortfarande en outnyttjad potential för förnybara energikällor. Denna potential skulle kunna utnyttjas för den pågående elektrifieringen av industrierna i södra Sverige, och den innovativa, gröna industriella utvecklingen och utfasningen av fossila bränslen i norra Sverige, vilket kräver att denna elproduktion ökar ännu mer. Det finns fortfarande flera hinder för utbyggnaden av landets produktionskapacitet för förnybar energi. Det kan leda till att Sverige inte kan genomföra sin planerade utbyggnad av vindkapaciteten med 13 GW och av solkraftskapaciteten med omkring 5 GW mellan 2021 och 2030. Ett sådant hinder är tillståndshinder för både havs- och landbaserad vindkraft. Dessa hinder beror bland annat på ineffektiva tillståndsförfaranden och vetorätt hos kommuner och försvarsmyndigheter.

(29) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och dess slutsats om förekomsten av obalanser återspeglas rekommendationerna enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 i rekommendation 1 nedan. Den politik som avses i rekommendation 1 bidrar till att hantera sårbarheter med koppling till hushållens höga skuldsättning och högt värderade bostäder.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Sverige att 2024 och 2025 vidta följande åtgärder:

1. Lämna in den medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen i god tid. Minska riskerna kopplade till hushållens höga skuldsättning och obalanserna på bostadsmarknaden genom att minska ränteavdragen för bolån och höja fastighetsskatten, samtidigt som lämpliga verktyg utvecklas för bättre politisk bedömning och mer riktade åtgärder. Uppmuntra satsningar på bostadsbyggande för att åtgärda de mest akuta bristerna, främst genom att ta bort strukturella hinder för byggandet. Förbättra effektiviteten på bostadsmarknaden, bland annat genom reformer av hyresmarknaden.

2. Mot bakgrund av förseningarna, avsevärt påskynda genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, och säkerställa att reformer och investeringar är genomförda senast augusti 2026. Påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen. Inom ramen för halvtidsöversynen fortsätta att fokusera på de överenskomna prioriteringarna, samtidigt som man beaktar de möjligheter som den europeiska plattformen för strategisk teknik erbjuder för att förbättra konkurrenskraften.

3. Förbättra utbildningsresultaten, även för elever från mindre gynnade socioekonomiska grupper och elever med migrantbakgrund, genom att ta itu med den bestående bristen på kvalificerade lärare, säkerställa lika möjligheter till tillträde till skolsystemet och ge ytterligare stöd för att elever ska kunna gå vidare till gymnasiet. Utveckla arbetskraftens kompetens, särskilt vad gäller personer från mindre gynnade

socioekonomiska grupper och med migrantbakgrund, genom riktade politiska åtgärder och resurser för att underlätta deras integration på arbetsmarknaden.

4. Säkerställa att målen för minskade växthusgasutsläpp uppnås genom minskning av i synnerhet utsläpp från vägtransporter samt påskynda och effektivisera tillståndsförfaranden för användning av förnybara energikällor, särskilt för havs- och landbaserad vindkraft.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande